

Posudek oponenta diplomové práce

Diplomant: Monika Matysová

Téma a rozsah práce: Právní úprava ochrany zvířat

Práce o celkovém rozsahu 101 stran je rozdělena do pěti částí. První z nich je věnována obecné otázce právního postavení zvířete v rámci veřejného a soukromého práva, další dvě ochraně zvířat v mezinárodním právu a právu Evropské unie. Části čtvrtá a pátá se zabývají ochranou zvířat v českém a italském právním řádu. Práci doplňují stručná předmluva, úvod, závěr, seznam zkratk a použité literatury a anglické shrnutí.

Datum odevzdání práce: 1. září 2010

Aktuálnost (novost) tématu: Zvolené téma zahrnuje dvě odlišné roviny, resp. problematiky, a to ochranu druhovou, jejímž cílem je, zjednodušeně řečeno, zachování či zlepšení stavu populací volně žijících živočichů, a ochranu zvířat proti týrání, která má etický rozměr a směřuje k potlačení nevhodného zacházení s jedinci určitých živočišných druhů jako tvory schopnými pociťovat bolest a psychicky strádat. Ani jedna z těchto problematik není nová, obě však zůstávají stále aktuální.

Náročnost tématu: Téma lze považovat za středně náročné. Ačkoliv samotné pochopení obou jeho rovin nečiní výraznějších problémů a existuje k nim mnoho české i zahraniční odborné literatury, zpracování tématu komplikuje jeho rozsáhlost a s ní související rizika přílišné popisnosti a povrchnosti či naopak zabředávání do detailů právní úpravy.

Hodnocení práce: Předloženou práci není jednoduché jednoznačně hodnotit. Ačkoliv je z ní zřejmý zájem o pojednávanou problematiku a snaha o komplexní uchopení tématu, nedokázala se autorka přesvědčivě vypořádat právě s jeho výše naznačenou rozsáhlostí. Po formální stránce mám k práci jen drobnější výhrady: autorka by si měla dávat pozor na používání interpunkce (čárky jsou někdy ve větách umístěny nesmyslně, jinde naopak chybí), seznam zkratk není úplný a použitou literaturu by bylo vhodné řadit v seznamu abecedně. Více připomínek mám k obsahu práce. Co se týče její struktury, domnívám se, že bylo vhodné zdůraznit a v členění práce více reflektovat obě roviny tématu – biologickou (druhová ochrana volně žijících živočichů) a etickou (ochrana zvířat proti týrání). Jedná se totiž o dvě zcela odlišné problematiky, s rozdílnými cíli, nástroji a částečně i objekty ochrany. V úvodní části směřuji výtku ke kapitole 1.4., která se až na poslední odstavec nevěnuje právnímu postavení zvířete v rámci delikttní odpovědnosti, jak by napovídala její název a umístění v práci, ale právní úpravě delikttní odpovědnosti v ochraně zvířat obecně a zvláště pak trestnému činu týrání zvířat. V částech věnovaných mezinárodnímu a unijnímu právu se autorka nedokázala vyhnout výše naznačenému riziku povrchnosti výkladu, jen stručně a velmi obecně popisuje relevantní právní texty, což z hlediska čtenáře není nijak přínosné. Vhodnější bylo dle mého názoru zaměřit se v těchto částech na vybraná ustanovení relevantních textů, byť za cenu neúplnosti jejich výčtu (k přehledu velmi dobře poslouží učebnice práva životního prostředí). V části věnované právu EU mi dále není zcela zřejmý význam kapitoly zabývající se judikaturou Soudního dvora EU. Autorka zde stručně analyzuje tři vybrané případy, chybí však zdůvodnění výběru, stejně jako jakékoliv zobecnění postojů, které Soudní dvůr EU v relevantních otázkách zaujímá. Část věnovanou české právní úpravě hodnotím jako relativně zdařilou, ačkoliv je ve snaze o úplnost velmi deskriptivní. Za nejprínosnější z pohledu oboru i čtenáře pak považuji část pátou, zaměřenou na italskou právní úpravu.

Ačkoliv i zde se jedná ve značné míře o popis relevantních právních předpisů, je třeba autorku pochválit za snahu o jejich komparaci s českou právní úpravou. Závěr práce je dle mého názoru zbytečně dlouhý; spíše se jedná o kondenzovanou verzi celé diplomové práce než o shrnutí jejích nejvýznamnějších závěrů a návrhů *de lege ferenda*. Na závěr hodnocení směřuji k autorce ještě jednu připomínku obecné povahy. Jak jsem zmínila v úvodu, je z práce zřejmý autorčin zájem o pojednávanou problematiku a její postoj zejména v otázce ochrany zvířat proti týrání. Projevení vlastního názoru je samozřejmě ve vědecké práci vítaným jevem, vždy by však mělo být doprovázeno analýzou případných protiargumentů. Autorčino horlivé odmítání prodeje zvířat v tzv. zverimexech (větu, že tento způsob shledává za zcela vyhovující na str. 86, považuji vzhledem k předchozímu výkladu za překlep) či některých kulturních tradic (rituální porážky), stejně jako její kritika vymezení myslivosti jako součásti českého národního kulturního dědictví (str. 85) a silná slova použitá pro hodnocení stávající právní úpravy postavení zvířete v občanském právu (str. 80) se mi zdají být spíše výrazem emotivního postoje člověka s velmi kladným vztahem ke zvířatům než výsledkem objektivní analýzy problému. Vzhledem k omezenému rozsahu posudku však ponechám diskuzi na toto téma na obhajobu práce.

Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě: V rámci obhajoby bych autorku požádala o vyjádření k následujícím tématům:

1. Na str. 80 autorka uvádí, že „[s]oukromoprávní postavení zvířete jako věci v současné platném občanském zákoníku je z dnešního pohledu vskutku nepochopitelné“, a kladně hodnotí zavedení samostatné kategorie objektů právních vztahů – zvířat – v návrhu nového občanského zákoníku. Jaké praktické změny z pohledu nakládání se zvířaty a jejich ochrany proti týrání dle jejího názoru navrhovaná změna přinese?
2. Jakým způsobem je v české právní úpravě zajištěna ochrana volně žijících živočichů proti týrání?

Doporučení k obhajobě a návrh klasifikace: Přes výše uvedené výhrady konstatuji, že práce splňuje požadavky kladené na diplomové práce na Právnické fakultě UK, a doporučuji ji k ústní obhajobě s navrženým klasifikačním stupněm **velmi dobře až dobře**.

V Praze dne 19. září 2010

JUDr. Karolína Žákovská, Ph.D.
oponent diplomové práce